

Väestökehityksen ja ikääntyneiden palveluiden lautakunnan lausunto § 42

Väestökehityksen ja ikääntyneiden palveluiden lautakunta pitää tärkeänä, että kotona asuvien muistisairaiden henkilöiden turvallisuus, hoidon riittävyys ja palvelujen oikea-aikaisuus varmistetaan kaikissa sairauden vaiheissa.

Muistisairaana kotona asumista voidaan tukea kotihoidolla, yöaikaisilla palveluilla, omaishoidon tuella, kuntoutuksella, tukipalveluilla sekä erilaisilla hyvinvointiteknologian ratkaisulla. Turvapuhelimet, ovihälyttimet, paikantavat rannekkeet, lääkeautomaatit ja sensoriteknologia voivat merkittävästi parantaa turvallisuutta ja tuottaa henkilöstölle tietoa asiakkaan toimintakyvyn muutoksista.

Lautakunta kuitenkin korostaa, ettei teknologia tai kotihoidon käytön lisääminen voi kaikissa tilanteissa taata pitkälle edenneen muistisairaana henkilön turvallisuutta. Kotona asuminen ei saa muodostua itseisarvoksi silloin, kun henkilön toimintakyky on heikentynyt niin, ettei turvallista asumista voida käytettävissä olevilla palveluilla tosiasiallisesti varmistaa.

Kotihoidon henkilöstön tulee jatkuvasti arvioida asiakkaan toimintakykyä, terveydentilaa ja kotona asumiseen liittyviä riskejä. Palvelutarpeen muuttuessa tarvittavat toimet tulee käynnistää viivytyksettä yhteistyössä asiakkaan, omaisten, palveluohjauksen ja muiden tarvittavien toimijoiden kanssa.

Lautakunta pitää erityisen tärkeänä, että silloin kun turvallinen kotona asuminen ei enää ole mahdollista, asiakkaalle järjestetään hänen tarpeitaan vastaava ympärivuorokautinen asumis- ja hoivapaikka ilman kohtuutonta viivettä.

Samalla lautakunta ilmaisee huolensa ympärivuorokautisten hoitopaikkojen riittävyydestä tulevana vuosina. Väestön ikääntyminen lisää palvelujen tarvetta, ja erityisesti muistisairauksien määrän kasvu tulee lisäämään ympärivuorokautista hoivaa tarvitsevien henkilöiden määrää. Tämän vuoksi ympärivuorokautisen palveluasumisen kapasiteettia, alueellista saatavuutta ja tulevaa tarvetta tulee arvioida ennakoivasti osana hyvinvointialueen palveluverkon ja investointien suunnittelua. Palvelupaikkojen määrän tulee vastata väestökehityksen perusteella ennakoitavaan tarpeeseen, jotta tilanteita, joissa turvallisesti kotona asumiseen kykenemätön muistisairas joutuu odottamaan hoivapaikkaa liian pitkään, voidaan välttää.

Lautakunta pitää valtuustoaloitteessa esitettyä huolta aiheellisena ja katsoo, että muistisairaiden turvallista kotona asumista tulee edelleen kehittää hyödyntämällä kotihoitoa, yöaikaisia palveluja, hyvinvointiteknologiaa ja omaisten kanssa tehtävää yhteistyötä. Samalla on varmistettava, että palvelujärjestelmä tunnistaa riittävän ajoissa tilanteet, joissa kotona asuminen ei enää ole asiakkaan edun ja turvallisuuden mukaista, ja että tällöin tarvittava ympärivuorokautinen hoiva on tosiasiallisesti saatavilla.